

บทที่ 1

ความเป็นมา

ในการจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากร ของสำนักวิทยบริการฯ ได้ริเริ่มจัดทำตั้งแต่ปี 2540 โดยการจัดซื้อโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติสำเร็จรูป โปรแกรม Alice for Windows ซึ่งมีรูปแบบการลงรายการทางบรรณานุกรม โดยใช้มาตรฐานการลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ และวัสดุโสตทัศน (AACR2) และจัดเก็บบันทึกข้อมูลบรรณานุกรมในรูปแบบของเขตข้อมูลเฉพาะของโปรแกรม Alice for Windows จนต่อมาในปี 2547 ได้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดทำฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของกลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ซึ่งต้องนำข้อมูลในฐานข้อมูลบรรณานุกรมไปรวมกันเพื่อให้เกิดฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม แต่ติดปัญหาที่การลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมของสำนักวิทยบริการฯ ไม่อยู่ในรูปแบบที่มาตรฐานในการโอนถ่ายแลกเปลี่ยนข้อมูล

จึงได้เริ่มปรับรูปแบบการบันทึกข้อมูลบรรณานุกรมให้เป็นมาตรฐานการลงรายการบรรณานุกรมให้เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ (MARC - Machine Readable Cataloging) แต่มีปัญหาด้วยฟังก์ชันการทำงานของโปรแกรมไม่รองรับมาตรฐานการลงรายการแบบ MARC ในปี 2556 จึงได้รับงบประมาณในการเปลี่ยนถ่ายข้อมูล (Intrigued) เป็นโปรแกรมลิเบอร์ตี (Liberty) ซึ่งมีฟังก์ชันการทำงานที่รองรับการลงรายการข้อมูลบรรณานุกรมให้เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้

มาตรฐานในการลงรายการทางบรรณานุกรมหนังสือ มีหลากหลายมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานการลงรายการทางบรรณานุกรมที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏใช้ในการบันทึกข้อมูลบรรณานุกรมในฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศของสำนักฯ คือมาตรฐานการลงรายการทางบรรณานุกรมให้เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ (MARC - Machine Readable Cataloging)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ชัดเจนของงานจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
2. เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน และผู้ปฏิบัติงานทดแทนตำแหน่งนี้
3. เพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
4. เพื่อเป็นผลงานในการพัฒนาตนเองเข้าสู่ตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

คู่มือฉบับนี้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรม หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ รูปแบบการลงรายการบรรณานุกรม ให้เครื่องคอมพิวเตอร์อ่านได้ (MARC) การบันทึกข้อมูลรายการบรรณานุกรมในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมลิเบอร์ตี้ (Liberty)